

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 103/2018-41

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 13. decembra 2018 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa, zo sudkyne Jany Laššákovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Sergeja Kohuta prerokoval prijatú sťažnosť obchodnej spoločnosti SPRAVBYT, s. r. o., Hurbanova 18, Bardejov, právne zastúpenej advokátom doc. JUDr. Jozefom Sotolárom, PhD., Južná trieda 1, Košice, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bardejov v konaní vedenom pod sp. zn. 3 C 91/2008 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo obchodnej spoločnosti SPRAVBYT, s. r. o., na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bardejov v konaní vedenom pod sp. zn. 3 C 91/2008 porušené boli.

2. Obchodnej spoločnosti SPRAVBYT, s. r. o., priznáva finančné zadost'učinenie v sume 500 € (slovom päťsto eur), ktoré jej je Okresný súd Bardejov p o v i n n ý vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. Obchodnej spoločnosti SPRAVBYT, s. r. o., priznáva úhradu trov právneho zastúpenia v sume 570,06 € (slovom päťstosedemdesiat eur a šesť centov), ktorú je Okresný súd Bardejov p o v i n n ý vyplatiť na účet advokáta doc. JUDr. Jozefa Sotolára, PhD., Južná trieda 1, Košice, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Vo zvyšnej časti s'ťažnosti n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. II. ÚS 103/2018-13 z 8. februára 2018 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie s'ťažnosť obchodnej spoločnosti SPRAVBYT, s. r. o. (ďalej len „s'ťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bardejov (ďalej aj „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 C 91/2008 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

2. Zo s'ťažnosti vyplýva, že s'ťažovateľka žalovala 29. novembra 2007 na okresnom súde [REDACTED] o zaplatenie sumy 757,47 € s príslušenstvom. Konanie je vedené pod sp. zn. 3 C 91/2008.

2.1 Podľa sťažovateľky bola žaloba «podaná 29. 11.2007 a až dňa 26. 05. 2008 bola prevedená do registra „C“. Hlavné pojednávanie bolo určené na 16. 01. 2009... Za celý rok 2009 nebol vykonaný úkon (ak nepočítame formálne pojednávanie odročené bez uvedenia dôvodu hneď na začiatku) a 05. 10. 2009 bolo vydané uznesenie o prerušení konania.

Súd nevykazoval aktivitu ani v období od roku 2011 - pretože hoci bolo rozhodnuté vo veci, pre ktorú bolo prerušené toto konanie, uznesenie o pokračovaní v konaní vydal až 04. 12. 2012 - t. j. po viac ako jednom roku... Od vydania uznesenia o pokračovaní dňa 04. 12. 2012 - hlavné pojednávanie bolo určené na deň 19. 09. 2013 - t. j. opäť skoro po jednom roku bez jediného úkonu súdu.

Na tomto pojednávaní súd prerušil konanie a na základe odvolania krajský súd dňa 18. 06. 2014 uznesenie potvrdil. Opäť ide skoro o rok bez konania vo veci samej... Ďalšie kroky okresný súd uskutočnil až v roku 2016, kedy vyzval predloženie návrhov na ďalšie dokazovanie. Následne boli vykonané len formálne úkony bez dokazovania vo veci samej a to vrátane pojednávania dňa 27. 03. 2017, kedy súd vyhlásil rozsudok vo veci samej.

Toto rozhodnutie nám bolo doručené až dňa 12. 06. 2017 – t. j. skoro po viac ako troch mesiacoch od vyhlásenia!!! Voči rozhodnutiu sme podali odvolanie 25. 06. 2017 na Krajský súd Prešov prostredníctvom okresného súdu - do dnešného dňa nie je vec právoplatne skončená.».

2.2 Na základe týchto skutkových okolností, argumentujúc ustálenou judikatúrou ústavného súdu a Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), sťažovateľka tvrdí, že bolo porušené jej základné právo na konanie bez zbytočných prietáhov, a z týchto dôvodov navrhuje o svojej sťažnosti nálezom takto rozhodnúť:

„1. Okresný súd Bardejov v konaní vedenom pod sp. zn.: 3C 91/2008 porušil právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 veta prvá Ústavy SR a právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Okresnému súdu Bardejov sa v konaní vedenom pod sp. zn.: 3C 91/2008 prikazuje konať bez zbytočných prietáhov.

3. Ústavný súd priznáva sťažovateľovi primerané finančné zadostučinenie vo výške 8.000 eur, ktoré mu je Okresný súd Bardejov povinný vyplatiť v lehote do 2 mesiacov odo dňa právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd je povinný uhradiť sťažovateľovi trovy konania vo výške 374,81 €... a to na účet advokáta... a to do 15 dní odo dňa právoplatnosti tohto nálezu.“

3. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili účastníci konania: okresný súd, zastúpený jeho predsedníčkou, listom sp. zn. 1 SprO 453/2018 z 11. júla 2018 a právny zástupca sťažovateľky stanoviskom k vyjadreniu okresného súdu z 19. augusta 2018.

3.1 Predsedníčka okresného súdu vo svojom vyjadrení uviedla chronológiu úkonov vykonaných v napadnutom konaní a dodala tieto relevantné skutočnosti:

«... Zo spisu Okresného súdu Bardejov vedeného pod spisovou značkou 3C/91/2008 som zistila, že pod uvedenou spisovou značkou je vedená právna vec žalobcu SPRAVBYT, s.r.o., so sídlom... zastúpeného JUDr. Jozefom Sotolárom, advokátom so sídlom... proti žalovaným: 1. [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] 2. [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] 3. [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] zast. [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] o zaplatenie 757,41 Eur s príslušenstvom.

... Právna a faktická zložitost' veci, predmet sporu.

Aj keď v konkrétnom konaní bolo jeho predmetom zaplatenie sumy 757,47 Eur s príslušenstvom a obdobné konania možno zaradiť k štandardnej agende, v danom prípade táto zložitost' vyplýva z komplikovaného spisového materiálu, pričom bolo rozhodnutie vo veci závislé od vyriešenia otázky správcovstva bytového domu, ktorá sa riešila v inom konaní.

Pre účely ústavnej sťažnosti žalobcu uvádzam okolností hodné náležitej pozornosti:

Žalobca sa pred podaním sťažnosti nedomáhal zjednania nápravy u predsedníčky Okresného súdu Bardejov, čo je zákonný predpoklad pre podanie ústavnej sťažnosti v zmysle ustanovenia § 53 odsek 1 zákona číslo 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov, podľa ktorého sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné

prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytne a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitých predpisov. Týmto iným právnym prostriedkom, ktorý poskytuje ochranu sťažovateľom označeného základného práva, je sťažnosť podľa § 62 odsek 1 zákona číslo 757/2004 Z .z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. U sťažovateľa nebol ani naplnený predpoklad ustanovený v odseku 2 citovaného zákonného ustanovenia. V kontexte sťažovateľom podanej ústavnej sťažnosti a jeho argumentácie je potrebné teda uviesť, že podanie sťažnosti v zmysle zákonného ustanovenia § 62 odsek 1 citovaného predpisu, sa zásadne stále považuje za účinný prostriedok ochrany tých základných práv, ktoré súvisia so základným právom na súdnu ochranu, ako aj základným právom na konanie bez zbytočných prieťahov (1. ÚS 558/2014), pričom účelom práva účastníka konania pred všeobecným súdom podať sťažnosť na prieťahy v konaní, je poskytnúť príležitosť tomuto súdu, aby sám odstránil protiprávny stav zapríčinený porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov. Sťažovateľ však v priebehu doterajšieho konania žiadnym spôsobom v čase ním tvrdenej nečinnosti Okresného súdu Bardejov, túto nečinnosť nesignalizoval, sťažnosť na prieťahy predsedníčke okresného súdu nepodal a nevyužil svoje skôr uvedené zákonné oprávnenie a ani nedal príležitosť konajúcemu okresnému súdu na poskytnutie nápravy, t.j. neposkytol mu primeraný čas na odstránenie ním tvrdeného protiprávneho stavu (ÚS 181/2010, I. ÚS 229/2010, ÚS 432/2010, I. ÚS 198/2011).

V tejto súvislosti poukazujem aj na judikovanú prax ústavného súdu, keď pri sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa článku 48 odsek 2 Ústavy odmieta sťažnosti ako zjavne neopodstatnené, ak „vzhľadom na skutočnosť, že celková doba konania pred súdom, ako aj postup zákonného sudcu nesignalizovali reálnu možnosť zbytočných prieťahov, a tým ani porušenie základného práva podľa článku 48 odsek 2 Ústavy“ (II. ÚS 109/2003), resp. ak „argumenty v sťažnosti sťažovateľa nepreukázali v čase podania sťažnosti takú intenzitu porušenia označeného základného práva, aby bola sťažnosť prijatá na ďalšie konanie“ (II. ÚS 93/2003, II. ÚS 177/2004, I. ÚS 29/2017). Z judikatúry ústavného súdu ďalej vyplýva, že nie každý zistený prieťah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie práva na prerokovanie veci

bez zbytočných prietahov podľa článku 48 odsek 2 Ústavy (I. ÚS 66/2002, I. ÚS 154/2003, I. ÚS 38/2004, III. ÚS 199/2002, IV. ÚS 147/2004, IV. ÚS 221/2005).

Z ustálenej judikatúry Ústavného súdu vyplýva, že Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného článkom 48 odsek 2 Ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa článku 6 odsek 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, vychádza z účelu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov (i práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote), ktorým je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. V tejto súvislosti poukazujem na to, že sťažovateľ sa so svojou sťažnosťou na Ústavný súd obrátil dňa 02.01.2018, teda v čase, kedy Okresný súd Bardejov (dňa 27.03.2017) už rozhodol vo veci samej a spis sa na základe sťažovateľom podaného odvolania nachádzal na Krajskom súde v Prešove za účelom rozhodnutia o podanom opravnom prostriedku. K plnému stavu právnej istoty sťažovateľa došlo dňa 10.04.2018, kedy rozsudok Okresného súdu Bardejov zo dňa 27.03.2017 číslo konania 3C/91/2008-243 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove zo dňa 27.03.2018 číslo konania 13Co/63/2017-295 nadobudol právoplatnosť.

Samotná dĺžka konania bola spôsobená tým, že konanie bolo opakovane prerušené (a to uznesením zo dňa 05.10.2009 číslo konania 3C/91/2008-91 do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde Bardejov pod spisovou značkou 4C/4/2007, výsledky ktorého mali vplyv na právne posúdenie základu nároku žalobcu, pričom citované uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 30.10.2009 a uznesením zo 19.09.2013 číslo konania 3C/91/2008-119 do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde Bardejov pod spisovou značkou 7C/193/2013, výsledky ktorého taktiež mali vplyv na právne posúdenie základu nároku žalobcu, pričom citované uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 18.06.2014). Vo veci bolo potrebné vykonať rozsiahlejšie dokazovanie a zároveň vyčkať na právoplatnosť konania vedeného pod spisovou značkou 4C/4/2007, čo nastalo až 14.04.2011 a na právoplatnosť konania vedeného pod spisovou značkou 7C/193/2013, čo nastalo až dňa 19.11.2015.

Ako okolnosť hodnú osobitného zreteľa je nevyhnutné uviesť aj opakované personálne zmeny a s tým súvisiace enormné pracovné zaťaženie konajúceho zákonného

sudcu. Poukazujem na to, že Okresný súd Bardejov bol a je dlhodobo ovplyvňovaný veľkou fluktuáciou sudcov (začala v roku 2005 a pokračovala naposledy odchodom z výkonu dvoch sudcov v roku 2016) a s tým spojenou častou personálnou zmenou, keď len v období posledných 7 rokov z výkonu odišlo 11 sudcov (starobný dôchodok, prerušenie výkonu funkcie sudcu, vzdanie sa funkcie sudcu, preloženie na iný súd vrátane na súd vyššieho stupňa, nástup na materskú dovolenku), avšak na Okresný súd Bardejov prišlo do výkonu len 6 sudcov) a takto sa nevybavené veci po odchodoch sudcov neustále prerozdeľovali medzi sudcov vo výkone, ktorým sa tým navyšovali počty nevybavených vecí (vrátane [REDAKOVANÉ]), pričom sa im neustále navyšoval aj nový nápad. Nemožno opomenúť aj to, že súd úkony vo veci nevykonáva iba nariadením pojednávania a samotným pojednávaním, ale tiež inou činnosťou, napr. zhromažďovaním dôkazov, študovaním spisového materiálu a pod.

S ohľadom na vyššie uvedené skutočnosti, charakter veci, komplikovaný spisový materiál, rozdielnu rozhodovaciu prax súdu v obdobnej veci (viď konania pod spisovou značkou 4C/4/2007 a spisovou značkou 1 C/71/2012) a opakované prerušenie konania, mám za to, že postupom súdu vo veci nevznikli relevantné prietahy, právo sťažovateľa na prejednanie veci bez zbytočných prietahov nebolo porušené a v súvislosti s tým nemá právo na finančné zadosťučinenie ani na náhradu trov právneho zastúpenia v súvislosti s konaním vedeným na ústavnom súde pod spisovou značkou II. ÚS 103/2018. Navyše, o nároku žalobcu v predmetnej veci bolo Okresným súdom Bardejov už právoplatne rozhodnuté.

Zároveň Vám oznamujem, že netrvám na tom, aby Ústavný súd Slovenskej republiky konal o veci samej na verejnom ústnom pojednávaní a súhlasím s upustením od verejného ústneho pojednávania.»

3.2 Sťažovateľka prostredníctvom svojho právneho zástupcu na uvedené vyjadrenie predsedníčky okresného súdu reagovala takto:

«Oznamujeme, že súhlasíme s upustením od ústneho pojednávania o prijatom návrhu. Bolo nám doručené vyjadrenie Okresného súdu v Bardejove v predmetnej veci.

Po oboznámení sa s obsahom podania k veci uvádzame:

1. / Okresný súd sa vo svojom vyjadrení zjavne účelovo snaží vzbudiť dojem o tom, že vo veci konal a vykonával efektívne právne kroky a úkony. V skutočnosti je to ale úplne inak.

To znamená, že súd sa účelovo paušálne vyjadruje bez reálnej znalosti spisu - resp. reálnej znalosti postupu. Požiadavka sústredenosti zároveň znamená, že nejde o formálne úkony - napríklad výzvy a opakované hlavné pojednávania, ktoré sú okamžite bez dokazovania odročované a pod.

2./ Pokiaľ ide o domáhanie sa nápravy u predsedu súdu - v tomto poukazujeme na ustálenú rozhodovaciu činnosť ústavného súdu a tiež našu argumentáciu v samotnej ústavnej sťažnosti.

3. / Zo samotného prehľadu úkonov vyplýva, že sú úplne zjavné subjektívne prietahy súdu:

4. / Skutková a právna zložitnosť v danej veci nie je daná - išlo o štandardnú žalobu na plnenie, ktorých naša obchodná spoločnosť podávala priebežne na okresnom súde. Jedine v prípade tohto obytného bloku (a ešte jedného bloku) súd postupoval zjavne účelovo tak, aby nerozhodoval.

5. / Za ospravedlňujúci argument nemožno považovať fluktuáciu sudcov. Ak súd argumentuje dôvodmi osobitného zreteľa - personálne zmeny - tak podľa judikatúry tieto nie sú kvalifikovaným dôvodom a relevantnou argumentáciou.

Aj takáto argumentácia svedčí o tom, že zásada „iura novit curia“ a tiež to, že súd pozná relevantnú judikatúru nebola v tomto prípade rešpektovaná.

Vo všetkom ostatnom zotrvávame na dôvodoch uvedených v samotnej ústavnej sťažnosti.

Za toto vyjadrenie taktiež požadujeme úhradu trov konania za jeden úkon právnej pomoci (153.50 € + 9.21 € - režijný paušál + príslušné DPH).»

4. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich stanoviskami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie vo veci namietaného porušenia základného práva

na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

II.

5. Z obsahu s'ťažnosti a k nej priložených písomností, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil takýto priebeh a stav konania vedeného na Okresnom súde Bardejov pod sp. zn. 3 C 91/2008:

Dňa 29. novembra 2007 podala s'ťažovateľka na okresnom súde žalobný návrh na začatie konania proti odporcovi [REDAKOVANÉ] o zaplatenie sumy 757,47 € (22 818 Sk). Vec bola zaevidovaná pod sp. zn. 1 Ro 65/2007 a bola pridelená na prerokovanie a rozhodnutie sudkyňi [REDAKOVANÉ].

Dňa 8. februára 2008 súd vyzval s'ťažovateľku, aby doplnila žalobný návrh a presne a jasne uviedla odporcu. S'ťažovateľka uvedenej výzve vyhovelá 3. marca 2008.

Dňa 24. apríla 2008 okresný súd vydal platobný rozkaz.

Dňa 13. mája 2008 bol súdu doručený odpor proti platobnému rozkazu podaný odporcami v 1. a 2. rade.

Dňa 27. mája 2008 bol spis prevedený do oddelenia občianskoprávnej veci pod sp. zn. 3 C 91/2008 a pridelený na prerokovanie a rozhodnutie sudcovi [REDAKOVANÉ].

Dňa 30. mája 2008 okresný súd uzneseniami vyzval strany na vyjadrenie sa k veci a vyzval odporcov na zaplatenie súdneho poplatku za podaný odpor.

Dňa 13. júna 2008 právny zástupca s'ťažovateľky oznámil, že nesúhlasí s prejednaním veci bez nariadenia pojednávania.

Dňa 24. júna 2008 odporca v 1. rade oznámil, že nesúhlasí s prejednaním veci bez nariadenia pojednávania.

Dňa 9. júla 2008 okresný súd doručil právnomu zástupcovi s'ťažovateľky vyjadrenie odporcu.

Dňa 11. júla 2008 bolo vo veci nariadené pojednávanie na 10. október 2008.

Dňa 10. októbra 2008 sa vo veci uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito s tým, že odporca v 1. rade predloží fotokópie príjmových dokladov.

Dňa 30. októbra 2008 právna zástupkyňa odporcu v 1. rade doručila okresnému súdu požadované dôkazy.

Dňa 4. novembra 2008 bolo vo veci nariadené pojednávanie na 16. január 2009.

Dňa 16. januára 2009 bolo pre neúčasť žalovanej strany pojednávanie odročené na 26. marec 2009.

Dňa 18. marca 2009 bolo pojednávanie nariadené na 26. marec 2009 z dôvodu účasti zákonného sudcu na školení odročené na 26. máj 2009.

Dňa 18. mája 2009 bolo pojednávanie nariadené na 26. máj 2009 odročené na neurčito.

Dňa 19. mája 2009 bol okresnému súdu doručený návrh právneho zástupcu sťažovateľky na doplnenie dokazovania a predložené podrobné zdôvodnenie iných obdobných súdnych sporov vedených okresným súdom.

Dňa 1. júla 2009 bolo vo veci nariadené pojednávanie na 20. október 2009.

Dňa 5. októbra 2009 okresný súd uznesením prerušil konanie vo veci do právoplatného skončenia konania vedeného na okresnom súde v podobnej veci pod sp. zn. 4 C 4/2007. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť 30. októbra 2009.

Dňa 14. apríla 2011 bolo právoplatne skončené konanie vedené na okresnom súde pod sp. zn. 4 C 4/2007.

Dňa 30. augusta 2012 bol okresnému súdu doručený návrh právneho zástupcu sťažovateľky na pristúpenie ďalšieho účastníka do konania na strane žalovaných.

Dňa 4. decembra 2012 okresný súd uznesením pripustil do konania odporcu v 3. rade.

Dňa 4. decembra 2012 bol okresnému súdu doručený návrh právneho zástupcu sťažovateľky na spojenie veci na spoločné konanie.

Dňa 4. januára 2013 okresný súd uznesením zamietol návrh na spojenie veci.

Dňa 10. apríla 2013 bolo vo veci nariadené pojednávanie na 5. september 2013.

Dňa 21. mája 2013 bolo na žiadosť právneho zástupcu sťažovateľky nariadené pojednávanie odročené na 19. september 2013.

Dňa 17. septembra 2013 bol faxom doručený návrh právneho zástupcu sťažovateľky na odročenie pojednávania a prerušenie konania.

Dňa 19. septembra 2013 sa nariadené pojednávanie neuskutočnilo z dôvodu neúčasti žiadnej zo strán.

Dňa 19. septembra 2013 bolo uznesením konanie vo veci prerušené do právoplatného skočenia konania vedeného na okresnom súde v podobnej veci pod sp. zn. 7 C 193/2013.

Dňa 30. októbra 2013 bolo okresnému súdu doručené odvolanie právneho zástupcu odporcu v 3. rade.

Dňa 21. novembra 2013 bolo okresným súdom doručované odvolanie ostatným účastníkom konania.

Dňa 10. januára 2014 bol spis predložený Krajskému súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“), aby rozhodol o podanom odvolaní.

Dňa 16. apríla 2014 krajský súd uznesením sp. zn. 13 Co 2/2014 potvrdil uznesenie okresného súdu o prerušení konania. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť 16. júna 2014.

Dňa 9. júna 2014 bol spis vrátený okresnému súdu.

Dňa 19. novembra 2015 bolo právoplatne skončené konanie vedené na okresnom súde pod sp. zn. 7 C 193/2013.

Dňa 24. februára 2016 bolo okresným súdom zaslané poučenie všetkým účastníkom konania a právnym zástupcom s výzvou, aby do 30. apríla 2016 predložili prípadné ďalšie návrhy na vykonanie dokazovania.

Dňa 7. marca 2016 bolo súdu doručené vyjadrenie právneho zástupcu sťažovateľky.

Dňa 26. apríla 2016 bolo súdu doručené vyjadrenie právneho zástupcu odporcu v 3. rade.

Dňa 20. mája 2016 bolo vo veci nariadené pojednávanie na 5. október 2016.

Dňa 9. augusta 2016 bolo súdu doručené vyjadrenie právneho zástupcu sťažovateľky.

Dňa 23. septembra 2016 bolo súdu doručené vyjadrenie právneho zástupcu odporcu v 3. rade.

Dňa 23. septembra 2016 bolo na žiadosť právneho zástupcu odporcu v 3. rade nariadené pojednávanie odročené na 9. december 2016.

Dňa 5. decembra 2016 bolo z dôvodu návrhu na spojenie vecí nariadené pojednávanie odročené na 27. marec 2017.

Dňa 12. decembra 2016 bolo súdu doručené vyjadrenie právneho zástupcu sťažovateľky k návrhu na spojenie vecí.

Dňa 19. januára 2017 bolo súdu doručené vyjadrenie právneho zástupcu odporcu v 3. rade.

Dňa 27. marca 2017 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, na ktorom bol vyhlásený rozsudok č. k. 3 C 91/2008-243, ktorým súd zamietol návrh na spojenie veci a žalobu v celom rozsahu.

Dňa 27. júna 2017 bolo okresnému súdu doručené odvolanie právneho zástupcu sťažovateľky proti rozsudku č. k. 3 C 91/2008-243.

Dňa 27. júna 2017 okresný súd uznesením vyzval sťažovateľku na zaplatenie súdneho poplatku za podané odvolanie.

Dňa 29. júna 2017 okresný súd vyzval ostatných právnych zástupcov, aby sa vyjadrili k odvolaniu.

Dňa 25. júla 2017 bolo súdu doručené vyjadrenie právneho zástupcu odporcu v 3. rade k podanému odvolaniu.

Dňa 18. augusta 2017 bol spis predložený krajskému súdu, aby rozhodol o podanom odvolaní.

Dňa 27. marca 2017 krajský súd rozhodol rozsudkom sp. zn. 13 Co 63/2017 tak, že potvrdil rozsudok okresného súdu č. k. 3 C 91/2008-243.

III.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

7. Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní o zaplatenie sumy 757,47 € s prísl. vedenom pod sp. zn. 3 C 91/2008 dochádza k porušovaniu základného práva sťažovateľky (ako žalobkyne) na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jej veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

8. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná.

Ústavný súd si pri výklade „práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov“ garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru ESĽP k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prejednanie veci v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03).

9. Ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti konštantne vychádza z názoru, že účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu (napr. II. ÚS 26/95).

10. Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitost' veci, správanie účastníka konania a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou ESĽP ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií ústavný súd postupoval aj v danom prípade.

10.1 Pokiaľ ide o kritérium zložitosti vecí, ústavný súd vo vzťahu k posudzovanému konaniu akceptuje, že po faktickej stránke išlo o zložitejšiu vec, pretože existovala väzba s paralelne prebiehajúcimi konaniami sp. zn. 4 C 4/2007 a sp. zn. 7 C 193/2013, pričom bez právoplatného ukončenia uvedených vecí sa nepokračovalo v napadnutom konaní (Bečvář a Bečvářová v. Česká republika, rozsudok č. 58358/00 zo 14. 12. 2004). Po právnej stránke možno danú vec považovať za štandardnú, nijako sa nevymykajúcu bežnej rozhodovacej činnosti všeobecných súdov.

10.2 Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľky v preskúvanom konaní, ústavný súd nezistil žiadnu okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na jej ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v predmetnom trestnom konaní k zbytočným priet'ahom.

10.3 Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v predmetnej veci a predovšetkým poznamenáva, že jeho pozornosti neušlo, že napadnuté konanie bolo od 5. októbra 2009 do 14. apríla 2011 a od 19. septembra 2013 do 19. novembra 2015 právoplatne prerušené (na tri a pol roka). Podľa konštantnej judikatúry pritom ústavný súd nečinnosť všeobecného súdu v dôsledku existencie zákonnej prekážky jeho postupu, tak ako je to v prípade prerušenia konania, neposudzuje v zásade ako zbytočné priet'ahy v súdnom konaní (napr. II. ÚS 3/00, I. ÚS 78/02, III. ÚS 42/02). Na strane okresného súdu teda minimálne tri a pol roka existovala tolerovateľná prekážka jeho postupu, ktorá spočívala v prerušenom konaní, avšak ústavný súd konštatuje, že okresný súd bol v napadnutom konaní bez akýchkoľvek zákonných alebo iných relevantných dôvodov nečinný v období od 14. apríla 2011 do 4. decembra 2012 (jeden rok a osem mesiacov).

Uvedená nečinnosť okresného súdu nie je ničím ospravedlniteľná, pretože počas viac ako jeden a pol roka okresný súd nevykonával vo veci úkony, ktoré mali smerovať k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľka ako žalobkyňa v predmetnej veci počas súdneho konania nachádza, čo je základným účelom práva zaručeného v citovanom článku ústavy (pozri napr. I. ÚS 41/02). K uvedenej nečinnosti, a teda k zbytočným priet'ahom, pritom nedošlo v dôsledku zložitosti vecí a ani správania účastníkov,

ale v dôsledku postupu súdu. Na „*opakované personálne zmeny a s tým súvisiace enormné pracovné zaťaženie konajúceho zákonného sudcu*“, na ktoré v danej veci poukázala predsedníčka okresného súdu, nebolo možné prihliadať. Ústavný súd už v podobných súvislostiach viackrát vyslovil (pozri napr. I. ÚS 23/03 a v ňom cit. predchádzajúcu judikatúru ústavného súdu), že nedostatočné personálne obsadenie súdu a nadmerné množstvo vecí, v ktorých sa musí zabezpečiť súdne konanie, by mohlo len dočasne ospravedlniť vzniknuté prieťahy, a to len v tom prípade, ak sa na tento účel prijali včas adekvátne opatrenia. Ústava v čl. 48 ods. 2 zaväzuje predovšetkým súdy ako garantov spravodlivosti, aby prijali príslušné opatrenia umožňujúce prerokovanie vecí – a teda vykonanie spravodlivosti – bez zbytočných prieťahov. I keď nie všetky nástroje na vyriešenie tzv. objektívnych okolností sa nachádzajú v dispozičnej sfére vedenia súdu či konajúceho sudcu, nemožno systémové nedostatky v oblasti výkonu spravodlivosti pripisovať na ťarchu účastníkov súdneho konania a mieru ochrany ich práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy oslabiť poukázaním na dlhodobo obmedzené personálne kapacity príslušných súdov (pozri napr. I. ÚS 119/03). Okrem uvedeného ústavný súd opakovane zdôraznil, že pri posudzovaní toho, či bolo porušené právo sťažovateľa na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov, posudzoval postup súdu, a nie to, či toto právo bolo porušené činnosťou (nečinnosťou) alebo postupom konkrétneho sudcu vybavujúceho danú vec (I. ÚS 6/06).

Vzhľadom na uvedené dôvody ústavný súd vyslovil porušenie práva sťažovateľky na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 1.

11. Pretože vo veci bol 27. marca 2017 vyhlásený rozsudok č. k. 3 C 91/2008-243, ústavný súd nevyhovel návrhu sťažovateľky podľa § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde a o tomto návrhu rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto nálezu v bode 4.

12. Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie.

Sťažovateľka požadovala priznať aj finančné zadosťučinenie v sume 8 000 €, a to najmä preto, že „sa v dôsledku postupu okresného súdu v uvedenom konaní nachádza v stave právnej neistoty, čím mu bez jeho zavinenia vzniká škoda“.

Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k záveru, že len konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prerokovanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 dohovoru nie je dostatočným zadosťučinením pre sťažovateľku. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať jej aj finančné zadosťučinenie podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti, s prihliadnutím na všetky okolnosti zisteného porušenia práv sťažovateľky, najmä aj na povahu veci (išlo o zaplatenie sumy 757,47 € s prísl.) považuje za primerané v sume 500 €. Ústavný súd pritom prihliadol aj na to, že napadnuté konanie bolo medzičasom právoplatne skončené, ale aj na to, že cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je zmiernenie nemajetkovej ujmy, nie prípadná náhrada škody (napr. II. ÚS 67/03).

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 2.

13. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Sťažovateľke vznikli trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia advokátom za tri úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia a podanie sťažnosti z 20. decembra 2017 a písomné stanovisko k vyjadreniu okresného súdu z 19. augusta 2018). Za dva úkony vykonané v roku 2017 patrí odmena v sume dvakrát po 147,33 € a režijný paušál v sume dvakrát po 8,84 € a za jeden úkon vykonaný v roku 2018 patrí odmena v sume 153,50 € a režijný paušál v sume 9,21 € (v zmysle § 1 ods. 3

a § 11 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov), preto trovy právneho zastúpenia sťažovateľky predstavujú sumu 475,05 €, pričom k tejto sume bolo treba pripočítať 20 % DPH, teda sumu 95,01 €, t. j. trovy právneho zastúpenia sťažovateľky predstavujú celkove sumu 570,06 €.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd o uplatnených trovách konania sťažovateľky rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 3 výroku tohto rozhodnutia.

14. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod „právoplatnosťou rozhodnutia“ uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. decembra 2018